

BESLUT

2015-09-25

Dnr: 15/00899

SAKEN

Rapport, SVT1, 2015-04-07, kl. 8.30 och 9.30, inslag om ADHD-diagnoser i Sverige; fråga om saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGEN

De aktuella inslagen var i huvudsak likalydande och följde på ett inslag om att ADHD-diagnoser ökar i USA. Nyhetsuppläsaren påannonserade inslaget klockan 8.30 enligt följande.

I Sverige har det däremot inte skett någon ökning när det gäller personer som har diagnosen ADHD utan antalet diagnoser ligger ganska konstant på fem procent när det gäller barn och ungdomar. Däremot så medicinerar fler.

Därefter intervjuade en reporter en specialist från barn- och ungdomspsykiatri (BUP). I intervjun sades följande.

(Specialist, BUP) – Det som har varit en ökning är att vi medicinerar fler. (Reporter) – Vad beror det på? (Specialist, BUP) – Det beror på en kunskap, att folk har fått kunskap om hur man medicinerar, hur man ställer in medicin och kan handskas med de här medicinerna. Det kräver en viss kontroll.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att det i inslaget felaktigt påstods att antalet ADHD-diagnoser i Sverige inte ökat de senaste åren. Enligt anmälaren går detta stick i stäv med Socialstyrelsens statistik.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför bland annat följande.

I det anmälda inslaget som följde på reportaget från USA intervjuades en barnpsykiater, överläkare vid barn och ungdomspsykiatri BUP i Stockholms län. Hon sa att det som varit en ökning i Sverige är att vi medicinerar fler, och förklarade detta med en ökad kunskap om hur man medicinerar, hur man ställer in medicinen och hur man handskas med den. Något som enligt henne kräver viss kontroll.

Enligt anmälaren påstods det i inslaget att antalet adhd-diagnoser inte ökat i Sverige de senaste åren. Något som anmälaren hävdar går stick i stäv med Socialstyrelsens statistik. Enligt SVT:s efterforskningar använder Socialstyrelsen läkemedelsregistret för sin ADHD-statistik och enligt myndighetens senaste rapport ("Användningen av centralstimulantia vid ADHD", maj 2015) ligger andelen barn och ungdomar på en konstant nivå, 2.

Pojkar och flickor 10–17 år är de grupper som har högst andel befintliga användare i befolkningen, 4,6 respektive 1,9 procent.[...] Pojkarnas användning gränsar nu till den uppskattade förekomsten av ADHD och Socialstyrelsen förutser därför att förskrivningen till gruppen så småningom torde stabiliseras. [...] Mot bakgrund av att förekomsten av läkemedelsanvändningen bland pojkarna i skolåldern nu är omkring nivåer som gränsar till uppskattad förekomst av ADHD, förutser Socialstyrelsen en trolig avmattning av förskrivningen inom denna grupp. Som en följd torde incidens och prevalens så småningom stabiliseras i förhållande till varandra, om allt annat är lika. Till exempel förutsätter resonemanget om en sådan stabilisering att ADHD inte reellt ökar i befolkningen eller att praxis inte förändras beträffande diagnostiken eller läkemedelsbehandlingen vid ADHD.

Enligt Socialstyrelsen finns det inget som tyder på att diagnoserna ökat i Sverige de senaste 15 åren, däremot har medicineringen ökat:

Resultaten från denna studie visar att det ännu sker en ökning av nya användare av metylfenidat. Därför kommer andelen användare i befolkningen sannolikt ytterligare att växa framöver eftersom många av de som påbörjar läkemedelsbehandling använder läkemedel under längre perioder. Socialstyrelsen kan dock urskilja en viss försvagning av ökningen sett över tid, bland annat inom gruppen pojkar 10–17 år. Det är rimligt att förskrivningen just till denna grupp kan börja mattas av, utifrån att nuvarande läkemedelsanvändning på närmare 5 procent tangerar den uppskattade prevalensen av ADHD.

Sammanfattningsvis kan SVT inte se att inslaget gick stick i stäv mot emot Socialstyrelsens statistik som anmälaren påstår, utan tvärtom sakligt redovisade samstämmig fakta.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet (13 § andra stycket i sändningstillståndet).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden anser, mot bakgrund av den medverkande specialistens uttalande, att vad anmälaren fört fram inte medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av granskningsnämndens ordförande Henrik Jermsten efter föredragning av Nathalie Eriksson.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Nathalie Eriksson